

Sneløven

21. årgang nr. 1 · Marts 2011

MENNESKERETTIGHEDSSITUATIONEN I TIBET, 2010

12

HVORDAN JEG MØDTE DALAI LAMA UDEN ET PAS

18

DEMONSTRATION PÅ TIBETS NATIONALDAG DEN 10. MARTS

31

Tidsskrift udgivet af Støttekomiteen for Tibet

Sneløven
udgives af Støttekomiteen for Tibet.
ISSN 0907-2365
Bladet sendes til alle medlemmer
samt personer tilknyttet
Støttekomiteens arbejde.

Sneløven udkommer mindst 3 gange
årligt. Oplag 500 eksemplarer.

Ansvarshavende redaktør

Hans Skytte
hans@hans-skytte.dk

Design

Janne Wedenborg

Tryk

Eks-Skolens Trykkeri ApS
Miljøcertificeret DS/EN ISO
14001:1996

Artikler med navngiven forfatter
udtrykker ikke nødvendigvis
Støttekomiteens synspunkter.

Indlæg modtages gerne pr. email.
Annoncer koster 500 kr/halvside
og 800 kr/helside.

Støttekomiteen for Tibet, Danmark,
er en uafhængig, privat, dansk for-
ening, hvis formål det er med frede-
lige midler:

1. at informere om forholdene i Tibet
2. at støtte tibetanernes krav om over-
holdelse af menneskerettighederne
3. at støtte det tibetanske folks krav
om et frit og uafhængigt Tibet
4. at støtte tibetanernes kamp mod
økonomisk, kulturel og økologisk
ødelæggelse
5. at støtte de tibetanske flygtninge

Støttekomiteen for Tibet

Ryesgade 90 A
2100 København Ø
Åbent tirsdage 16-18

Tlf. 35 43 66 90 kontor
Tlf. 35 43 74 31 formand
Tlf. 20 42 68 12 kasserer

Giro 9570-2719134
Email tibet@forening.dk
Internet www.tibetkomite.dk

Medlemskab: kr. 250,-
(stud., pens., arb.løse 200,-)
Støttemedlemskab: kr. 350,-

Den 5. marts går vi ind i hunjerniharens år, 2138, og dette blad burde gerne være på gaden inden da. Det nye tibetanske år byder her i Danmark på en del Tibetarrangementer, som fremgår af kalenderen på bagsiden. Hold øje med vores hjemmeside for nyt om disse og andre kommende arrangementer.

Fleere af nyhederne i dette blad handler om den nye bølge af overgreb mod tibetanske forfattere og kunstnere. De stramme rammer for tibetansk kultur er også hovedtemaet for artikler om skolerne i Nordøstt Tibet (Qinghaiprovinsen), hvor myndighederne ville gøre undervisning på kinesisk obligatorisk, og om den kendte tibetanske forfatter og aktivist Woesters møde med Dalai Lama i cyberspace.

Vi håber, at alle læsere møder op sammen med venner og familie til den årlige 10. marts demonstration (se side 31). I år som disse, hvor menneskerettighederne er trådt i baggrunden for samhandel og andre politiske interesser, er det særlig vigtigt at vise Kina såvel som vores hjemlige regering, politikere og offentlighed, at vi stadig er mange, der støtter det trængte tibetanske folk.

Redaktionen

**HAR DU LYST TIL AT BLIVE AKTIV I KOMITEEN?
VI MANGLER ISÆR FOLK TIL INFORMATIONSS-
ARBEJDET, PR OG FONDSANSØGNINGER**

**Kom og kig, få en snak, køb en bog
eller ring på tlf. 35 43 66 90 i åbningstiden tirsdage 16-18.**

Indlæg til Sneløven sendes til
Støttekomiteen for Tibet, Ryesgade 90 A, 2100 København Ø,
tibet@forening.dk

Næste deadline: 15. april 2011

Forsidefoto © Rune Backs

Miljøcertificeret:
Denne tryksag er Svanemærkegodkendt

INDHOLD

Leder ... Et Ægypten i Tibet?	5
Nyheder fra og om Tibet	6
Menneskerettighedssituationen i Tibet, 2010	12
Tibetanske regeringsemdsmænds modige appellbrev	14
Woester: Hvordan jeg mødte Dalai Lama uden et pas	18
Lhendup Gyatso Bhutia: Genkomsten	22
E. Gene Smith er død 74 år gammel	26
Indkaldelse til generalforsamling i Støttekomiteen for Tibet	30
Demonstration på Tibets nationaldag den 10. marts	31
På vej	32

INDSAMLINGEN TIL JORDSKÆLVSOFRENE I TIBET

Vi har fået forlænget perioden for indsamling af penge til jordskælvsofrene i Østt Tibet, så indsamlingen først slutter den 1. maj.

Støttekomiteen har afholdt en støttekoncert sammen med United Nations for a Free Tibet, hvor overskuddet gik til indsamlingen. Vi har indsamlingsbøtter stående rundt omkring, og vi har delt girokort ud. Det er foreløbig blevet til 10.900 kr. Bøtterne åbner vi først til allersidst.

Vi må jo nok erkende, at resultatet ikke helt står mål med indsatsen. For de tibetanere, der modtager hjælpen, betyder hver krone imidlertid et bidrag til overlevelse gennem vinteren, så en stor tak til alle, der indtil nu har bidraget til indsamlingen.

Vi efterlyste i Sneløven nr. 2 sidste år en revisor, der ville donere sin hjælp med revision af regnskabet for indsamlingen. Vi har desværre ingen henvendelser fået og gentager derfor efterlysningen. Det er ikke en stor opgave, men ifølge reglerne for indsamling skal regnskabet revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor.

Kan du hjælpe, så ring til kassereren, Susanne Johansen, på tlf. 20 42 68 12 eller send en mail til Støttekomiteen, tibet@forening.dk.

FOTOS I SNELOVEN

Tak til fotografen Rune Backs, som for nylig igen har været i Tibet. Han har stillet nogle af sine billeder fra rejsen til rådighed for Støttekomiteen for Tibet, og vi gengiver mange af hans spændende og smukke billeder i dette nummer af Sneløven. De er alle fra Lhasa i november 2010.

Redaktionen

Leder

Et Ægypten i Tibet?

En ny og historisk bølge af oprør mod diktatorer og autoritære regimer skyller i disse uger gennem Mellemøsten. Den resulterer forhåbentlig i et antal fredelige overgange til mere demokratiske styreformers stil med, hvad vi så i Østeuropa og det tidligere Soviet for omkring 20 år siden.

Ligesom dengang gruer magthaverne i den øverste partitop i Kina for, om noget lignende kunne ske i Tibet og Kina. Kunne det?

Situationen i Tibet adskiller sig på mange punkter fra den i Mellemøsten. I Tibet har befolkningen betydeligt færre muligheder for at orientere sig om demokratiske styreformers og frihedsidealers - lige for tiden slår myndighederne hårdt ned på de intellektuelle og kunstnerne. En større del af befolkningen lever på landet, og hovedstaden Lhasa har lige så mange kinesiske indbyggere som tibetanske. Internettet er betydeligt mere kontrolleret i Tibet end i Mellemøsten, og politiet slår mere bredt og effektivt ned på enhver kritik af regeringen. Der er ingen forsamlings-, presse- eller ytringsfrihed. Desuden er ledelsen mere adskilt fra befolkningen, fordi den overvejende benytter et andet sprog: kinesisk. Den tibetanske befolkning er dårligere uddannet end i Mellemøsten, og den er fattigere. Endelig er der en betydeligt mindre middelklasse, og den, der findes, er ofte uddannet i Kina eller er afhængig af eller impliceret i det på mange måder korrupte og undertrykkende regeringsapparat.

Hvad kan vi da gøre for at påvirke situationen i Tibet i retning af en befolkning, der insisterer på at blive hørt og få den indflydelse på egen fremtid, der tilkommer den? Vi kan styrke dens mulighed for at orientere sig, kommunikere og organisere sig. Danmark støtter for tiden to projekter i Tibet inden for uddannelsessektoren. Det er fint, men langt fra nok.

Vi mener, at Danmark mere aktivt bør styrke tibetanernes mulighed for at komme til orde om deres problemer og ønsker. Det kan vi gøre ved at tage imod Dalai Lama på højeste politiske niveau - som et signal til både Kina og tibetanerne om, at vi tager behovet for en politisk dialog og løsning alvorligt. Vi kan gøre det ved at yde større til eksiltibetanske medier, der når befolkningen i Tibet. Vi kan selv interessere os mere for og skrive om situationen i Tibet. Vi kan skærpe opmærksomheden på tibetanernes problemer - og deres løsninger - ved at støtte organisationer, der indsamler og analyserer oplysninger fra Tibet. Vi kan udveksle studerende, forskere og specialister. Og vi kan frem for alt gøre det ved at lade menneskerettigheder og behovet for en politisk løsning på konflikten i Tibet stå højere på vores dagsorden end samhandelen med Kina og danske erhvervsinteresser.

Endelig kan vi som private danske borgere fremsætte disse krav til vore politikere og i medierne. Det håber vi, at du vil være med til. Ægypterne har vist os vejen med deres overvejende fredelige og værdige insistens på, at ret skal være ret.

Vestlige regeringer har i høj grad hjulpet folk som Mubarak til at blive i deres positioner, fordi de er blevet opfattet som garanter for stabilitet. Den strategi er nu blevet afsløret som en indirekte støtte til en undertrykkelse, der er selve roden til ustabilitet. På samme måde opfatter mange danskere det hårde kinesiske styre som et værn mod kaos og sammenbrud. De ægyptiske demonstranter har imidlertid bragt den slags kynisme til skamme, ligesom befolkningerne i det meste af Østeuropa gjorde for to årtier siden. Befolkningen i Tibet har tilsvarende gennem deres fastholden i en mangeårig ikkevoldspolitik bevist, at de er parate til frihed. Det vil vi gerne se Danmark bakke op omkring i handling såvel som i ord.

Støttekomiteen for Tibet

Nyt fra og om Tibet

Oversat af Lodrö Sangpo Joergen Larsen, redigeret af Anders Højmark Andersen

831

Tibetanske politiske fanger

Antallet af tibetanske politiske fanger under kinesisk styre var 831 pr. 30. december 2010, hvoraf 360 var blevet retsligt dømt og 12 aftjenede livstidsdomme, skrev det Dharamsala-baserede Center for Menneskerettigheder og Demokrati i sin seneste årlige rapport den 12. januar.

Rapporten fortæller, at der i løbet af året er blevet arresteret eller tilbageholdt 188 tibetanere, og at 71 af dem er blevet dømt ved en domstol. Den tilføjer, at siden 2008 er over 60 tibetanske forfattere, bloggere, intellektuelle og kulturelle figurer blevet arresteret.

Ni tibetanere er ifølge rapporten blevet dømt til døden siden foråret 2008. Heraf er to blevet henrettet, mens de andre har fået 2 års udsættelse af henrettelsen. De sidstnævnte omfatter Sonam Tsering, Lama Lhaka og Sodor fra Koluklosteret i Chamdo præfektur, som blev dømt i 2010.

Rapporten kritiserer Kinas uddannelsespolitik i Tibet, især en ordre fra regeringen i Qinghai provinsen, der kræver, at alle lektioner og tekstbøger i folkeskolen skal være på kinesisk sprog pr. 2015, bortset fra tibetanske eller engelske sproglektioner. Annonceringen af denne politik førte til protester fra tusindvis af skoleelever og studerende i hele provinsen i oktober 2010.

Rapporten anklager Kina for yderligere at underminere den religiøse frihed i Tibet gennem Statsadministrationen for Religiøse Affærsers offentliggørelse i september 2010 af sin Ordre Nummer 8 med titlen „Styringstiltag for tibetanske buddhistiske klostre og templer“, som trådte i kraft den 1.

november. Ordren har blandt andet gjort det ulovligt for religiøse centre i Tibet at opretholde forbindelser med udenlandske religiøse personer.

Hvad angår udviklings- og moderniseringspolitikken i Tibet, anklager rapporten Kina for at ignorere en rettigheds- og behovsbaseret tilgang, hvilket har betydet, at tibetanske nomader og bønder stadig står overfor ekstreme vanskeligheder i deres daglige tilværelse.

Kilde: *Tibetan Review*, den 14. januar 2011

forfattere

Kina idømmer tibetanske forfattere op til fire års fængsel

Tre tibetanske forfattere, der blev tilbageholdt af de kinesiske myndigheder i 2010, har fået domme på tre til fire års fængsel for at „opildne til aktiviteter for at splitte nationen“ siger kilder i området. Ifølge en rapport udsendt af Radio Free Asia blev fængselsdommene afsagt uden nogen indsigelser.

De tre forfattere – Jangtse Donkho, Buddha og Kalsang Jinpa – blev stillet for retten den 28. oktober af den mellemste domstol i Ngaba, men dommene blev kun afsagt ved slutningen af året. „De tre tibetanske forfattere blev idømt 3-4 års fængsel af Ngaba Mellemhøje Ret den 30. december 2010“, sagde en kilde i Tibet.

„Jangtse Donkho og Buddha fik fire år og Kalsang Jinpa tre års fængsel“, sagde kilden. Dommene blev afsagt uden nogen indsigelser fra de anklagede, deres familier eller sagførere, tilføjede kilden.

„Ingen af de tibetanske forfattere eller deres sagførere eller familiemedlemmer fik lov til at tale i retten, da dommen blev afsagt“, sagde kilden.

„Da dommeren beordrede alle til at rejse sig for domsafsigelsen, rettede de tre sig ikke efter det, men blev siddende.“

Da dommeren udtalte, at Jangtse Donkho ville få en fængselsdom på 4 år, klappede han i sine hænder, tilføjede kilden. „Dette måtte være en sarkastisk gestus overfor dommen,“ sagde kilden. „De to andre forblev tavse.“

De tre mænd havde 15 dage til at appellere kendelsen. De blev oprindeligt tilbageholdt i juni og juli, og blev hovedsagelig anklaget på baggrund af nogle artikler, de havde skrevet om den tibetanske protestbevægelse i 2008 i en lokal avis, Shar Dungri („Det Østlige Snebjerg“).

Hver af mændene påberåbte sig uskyldighed gennem hele retssagen, som varede en halv dag. Buddha havde tidligere talt i retten på flydende kinesisk for at sige, at artikler som dem han og de andre mænd var anklaget for at skrive, også blev udgivet af hankinesere.

Han sagde, at den straf, de tre mænd havde fået, var forudindtaget på grund af deres etnicitet og anklagede myndighederne for at begå „uretfærdighed mod de forskellige nationaliteter.“ De andre mænd talte tibetansk under deres forsvar, men vidnerne sagde, at de blev hæmmet af den dårlige tolkning.

Kilde: *Radio Free Asia i The Tibet Post*, den 10. januar 2011

litteratur

Tibetansk litterær kulturaktivist fængslet i Lhasa

Den tibetanske forfatter Tenpa Lodoe blev arresteret i Lhasa den 29. december 2010, ifølge kilder citeret af to tibetanske nyhedshjemmesider den 11. januar. Lodoe var født og bosiddende i Pelbar amt i Chamdo præfektur. Han blev uddannet på en stort Nyingmakloster i Karze (kinesisk: Ganzi) amt og rejste tilsyneladende rundt i Tibet for at fremme tibetansk litterær kultur.

tilbageholdelse kendes ikke, og hans nuværende tilstand og opholdssted forbliver ukendte, selv om hans søster siges at have besøgt ham for nylig i et tilbageholdelsescenter i Lhasa.

Lodoe siges at have redigeret et blad kaldet „Gå Fremad“ (Dun-kyoe), og han er et medlem af en tilsyneladende uafhængig lokal rådgivningsgruppe af intellektuelle kaldet Palbar Lobkul Tsokpa og er medstifter af Gangri Neybab Tsokpa (Snebjergenes Statussammenslutning) oprettet af unge tibetanske munke og skribenter i det østlige Tibet.

Foto © Rune Backs

Kilderne sagde, at Tenpa Lodoe, en ung munk som skrev under pseudonymet „Ghang Ga Khyampo“ (Den frie vandrer), blev arresteret af politiet sammen med en ven. Denne blev dog løsladt senere samme dag.

Rapporterne sagde, at Lodoe og hans ven blev anholdt, så snart de nåede en hovedgade i Lhasa og ført til en forhørsstol med håndjern og ankeljern. Lodoe fik af politiet konfiskeret alle sine personlige ejendele såsom bærbar pc, mobiltelefon, bøger og printer, såvel som buddhistiske skifter og trykkeblokke. De præcise eller umiddelbare grunde til deres

Sammen med sin munkeven Goyon, redaktøren af bladet Purgyal Kyi Namshey (Sjælen af Tibets gamle konger), og andre tibetanske forfattere siges Lodoe at have organiseret adskillige konferencer og diskussioner forskellige steder i Tibet. Dette omfattede en forfatterkonference Tsomrig Ghyi Dakwang Tsolwa (Kamp for litterær copyright) afholdt i Sichuans hovedby Chengdu den 24. januar 2010, hvor over 17 tibetanske redaktører, bloggere og skribenter deltog.

Goyon blev tilbageholdt den 5. juni 2010 og blev tortureret i adskillige måneder, før han blev løsladt.

For nylig siges Lodoe at have organiseret en debat om „Ghangri Nebab Lengwa“ (Samtale om situationen i Snelandet) på Tashi Delek hotel i Palyul (kinesisk: Baiyu) amt i Karze præfektur den 20. december 2010.

Lodoe har skrevet to bøger, Nga Miyul Do dhue (Sa jeg rejste til et fremmed land) og Szen Wog Ghi Chimig (Et bagklogt kig gennem en munks sjæl) samt adskillige essays og artikler publiceret på internettet.

Lodoe siges at have fortalt en ven over en mobiltelefon, at myndighederne holdt skarpt øje med hans gøren og laden.

Kilder: *Phayul.com* og *tibetpost.com* den 11. januar og *TibetanReview.net* den 13. januar 2010

belæring

Kina fængsler tibetanere for at modtage religiøse belæring fra Dalai Lama

En tibetansk mand er for nylig blevet fængslet i Driruregionen (kinesisk: Biru) i Nagchu præfektur for at afsone to år, tilsyneladende for at have rejst til Indien og der at have modtaget religiøse belæring fra Dalai Lama i 2008, ifølge den Oslo-baserede radio-station „Voice of Tibet“ og Phayul.com den 3. januar. Den nøjagtige dato eller grundlaget for dommen over Chime Tashi, 29, kendes stadig ikke. Han blev arresteret i sit hjem den 3. oktober 2010.

Tidligere, da han forsøgte at gå over grænsen til Nepal i 2005 for at foretage en pilgrimsrejse til Indien, blev han og 50 andre tibetanere, der rejste i en gruppe, fanget efter at være kommet meget tæt på grænsen til Nepal ved grænsebyen Solukhumbu. Efter at være blevet tilbageholdt og tvunget til hårdt strafarbejde i Dingri og Shigatse i fire måneder, blev de overgivet til politiet i deres respektive amter.

Chime var blandt 30 mennesker, som blev sendt tilbage til Driru, hvor amtspolitiet løslod dem mod en kation på 4000 yuan hver.

Under hans mere heldige grænseskrydsning i 2008 rejste Chime til Bodhgaya og Varanasi, hvor han modtog religiøse belæring fra Dalai Lama.

Kilde: Tibetan Review, den 7. januar 2011

flugt

4 Tibetanere dømt for at forsøge at flygte fra Tibet

En kinesisk retsinstant i den tibetanske hovedstad Lhasa har dømt 4 tibetanere til forskellige fængselsstraffe på anklager om at deltage i „separatistadfærd“ og at forsøge at flygte til Indien, ifølge det tibetanske ugeblad Bhod Ki Bhangchen.

De 4 tibetanere – Tsewang, 23 år, fra Nyemo amt, Lobsang Dhondor fra Damshung, Wangdak Nyima, omkring 40 år, fra Damshung amt og Dhondup Dorjee fra Lhasa blev dømt af Lhasas Mellemliggende Folkedomstol den 22. december 2010.

De 4 blev arresteret på deres vej til Indien, hvor den tibetanske leder Dalai Lama, som Kina fordømmer som en „separatist“ og en „ulv i fåreklæder“, har levet siden 1959.

Tsewang og Lobsang Dhondor blev idømt 2 års fængsel. Wangdak Nyima blev idømt 3 års fængsel, og Dhondup Dorjee fik 4 år.

Det sidste kendte tilfælde med en tibetaner, der blev fængslet for at have forsøgt at flygte fra Tibet, er en 30 år gammel tibetaner ved navn Chime Tashi fra Driru amt, som blev arresteret i oktober sidste år og derefter idømt 2 års fængsel.

Hundreder af tibetanere risikerer deres liv for at foretage den farefulde rejse over den bjergrige grænse til Nepal hvert år. Nepal, som ikke har nogen asyllove, har for nylig forstærket sikkerheden langs sin grænse mod Tibet, hvilket gør det svært for tibetanerne at undslippe. Nepal overdrog tre tibetanske flygtninge til de kinesiske myndigheder tidligt i juni sidste år, hvilket skabte bekymring i FN.

Tidligere anslog man, at mellem 2.500 og 3.000 tibetanere flygtede fra Tibet til Nepal hvert år for at nå sædet for den tibetanske eksilregering i Nordindien. Antallet er faldet dramatisk siden 2008 efter, at Nepal har forstærket sikkerheden langs grænsen til Tibet som følge af kinesisk pression.

Kilde: Phayul, den 13. januar 2011

Fotos © Rune Backs

appel

Dalai Lama opfordret til ikke at trække sig tilbage som leder af Tibet.

Det tibetanske eksilparlament i Dharamsala har opfordrede den 5. januar Tibets åndelige og politiske leder Dalai Lama til ikke at overveje en tilbage-trækning eller delvis tilbagetrækning fra hans stilling som leder af Tibet og det tibetanske folk. „Tibetanere, både i Tibet og i eksil, er blevet stærkt bekymrede over Deres hensigt om at trække Dem fuldstændigt tilbage fra regeringsansvaret,“ stod der i et memorandum indgivet til den 14. Dalai Lama. Det følgende er en oversættelse af memorandumet, der blev udsendt

af medlemmer af den stående komite i det tibetanske eksilparlament.

„Ved afslutningsceremonien under det første tibetanske, nationale, almene møde afholdt i Bylakuppes tibetanske bosættelser i Sydindien i 2010, i Deres svar på spørgsmål stillet under et møde med den kinesiske offentlighed i Toronto, ved grundlæggelsesjubilæet for den tibetanske børnelandsby (TCV) i Øvre Dharamsala og i Deres

svaret på spørgsmål stillet ved en pressekonference i New Delhi har Deres Hellighed givet udtryk for den hensigt at ville trække sig fuldstændig tilbage fra regeringsmæssige roller. Tibetanere i Tibet såvel som i eksil er blevet stærkt bekymrede og kede af det over dette og har fortsat med at anmode Deres Hellighed og bønfaller Dem om, at De aldrig vil overveje at gennemføre en plan for en sådan beslutning. Vi, medlemmerne af det tibetanske eksilparlaments stående komité har ligeledes afholdt fortløbende møder ud fra en ekstremt alvorlig bekymring over Deres Helligheds ønske om at trække sig helt tilbage fra regeringsroller.

Ud fra en følelse af stor ømhed for os har Deres Hellighed ført det tibetanske folk til demokratiets fine sti, begyndende med indførelsen af

reformer i den tibetanske regering funktioner i det øjeblik De påtog Dem den åndelige og verdslige magt i Tibet. Og så snart De satte foden på indisk jord efter at være undsluppet til eksil, indførte Deres Hellighed valg for at tillade tibetanere at stemme på deres egne repræsentanter, og i 1963 fremlagde De en tibetansk forfatning. I 1991 godkendte Deres Hellighed eksiltibetanernes grundlov for os, ifølge hvilken De udvidede det tibetanske eksilparlament og gjorde det til en lovgivende forsamling, som var i fuld overensstemmelse med definitionen af moderne lovgivning. Og specielt i 2001 indførte Deres Hellighed systemet med direkte valg til Kalon Tripaen og sikrede derved, at det tibetanske folk selv kunne vælge overhovedet for deres regering.

For at sige det enkelt kan intet antal af ofringer af kostbare materialer udligne bare en brøkdel af den

også for den mere langsigtede fremtid. Ikke desto mindre er det et faktum, at alle os fra Snelandet Tibet indtil videre er blevet næret af Deres Helligheds venlighed og gavmildhed. På basis af Buddhas hellige forudsigelser har Deres Hellighed stået fast i opfyldelsen af den ed, ved hvilken De overtog Deres valgte rige af religiøs belæring og verdslig styre, især i disse genstridige tider for opfyldelsen af den.

Det er således utænkeligt, at der – så længe denne tidsalder varer ved – nogensinde kan være et øjeblik, hvor Tibets folk på nogen måde kan adskilles fra Deres udmærkede religiøse og verdslige lederskab. Det allerførste punkt i hver af de rapporter og resolutioner, der er vedtaget på en række nylige relevante møder, har gjort dette punkt helt klart. De omfatter den rapport, der blev vedtaget ved slutningen af det første generelle møde af tibetanere afholdt i 2008 i

taknemmelighed, som det tibetanske folk skylder for, hvad det har modtaget udelukkende som resultat af Deres Helligheds enormt store ønsker og gerninger. Derudover behøver man knapt nævne, at Deres Helligheds mange taler for nylig uden tvivl var motiveret af Deres meget venlige ønske om at sikre hele det tibetanske folks velbefindende, både for nærværende, men

overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 59 i eksiltibetanernes grundlov, gennem successive møder i det tibetanske eksilparlament og især dokument nummer 63 fra 2010, som var en enstemmig resolution, der blev vedtaget under den niende samling af det fjortende tibetanske eksilparlament.

Ved slutningen af det første tibetanske, nationale, generelle møde, som blev afholdt i de tibetanske bosættelser i Bylakuppe i Sydindien, blev en rapport udarbejdet, som sammenfattede meningene og forslagene fra alle de delegerede, der deltog. Det allerførste punkt i den politiske del af rapporten fastslår: „Hans Hellighed Dalai Lama har således indtil videre påtaget sig lederskabet af den store tibetanske nation og som overhoved for den tibetanske regering. På vegne af det tibetanske folk, både i Tibet og i eksil, udtrykker vi stor taknemmelighed overfor Hans Hellighed. Samtidig bemærkede Hans Hellighed i sin tale, at han allerede var halvt i tilbagetrækning. Dette kastede hele Tibets folk, både dem i landet og dem udenfor det, ud i en sådan dybde af fortvivelse, at de ikke længere er i stand til at fordøje deres mad eller falde fredeligt i søvn. I lyset af denne udvikling appellerer dette almene møde til Hans Hellighed Dalai Lama om, at han aldrig udfører nogen plan for en sådan beslutning.“ Dette blev enstemmigt vedtaget af hele mødet.

Idet vi fuldt ud tager hensyn til den ovenstående række af appeller, bønfaller og beder vi med hjertelig hengivelse om, at Deres Hellighed aldrig nogensinde overvejer hverken at trække Dem halvt eller helt tilbage.“

Kilde: The Tibet Post International, den 5. januar 2011

våben

EU beholder våbeneksportforbudet mod Kina på trods af massive investeringer

Det er ikke lykkedes Catherine Ashton at overtale UK og andre Beijing-kritiske medlemsstater til at ophæve EU's våbeneksportforbud mod Kina. Men Kina fortsætter med at opbygge sin indflydelse i unionen med køb af obligationer fra sårbare lande.

„Der er fortsat en bred enighed indenfor EU om, at tiden ikke er den rette til at ophæve våbeneksportfor-

◀.....

buddet. Vi er nødt til at se tydelige fremskridt på de områder, der nødvendiggjorde forbuddet til at begynde med, nemlig med hensyn til borgerrettigheder og politiske rettigheder“, sagde en britisk diplomat til EUobserver den 4. januar som svar på spekulationer om et muligt skift i EU-politikken, som ville kræve enighed mellem alle 27 EU-medlemmer.

En diplomat fra et tidligere kommunistisk EU-land tilføjede: „Der er simpelthen slet ingen snak om det her op til EU-udenrigsminister mødet [den 31. januar]. Efter Nobelprisen og Kinas reaktion på den er det politisk utænkeligt at foretage nogen ændringer for tiden.“

Selv om man ser bort fra den moralske dimension, vil enhver ændring i forbuddet også skade forholdet mellem EU og USA.

Adspurgt af EUobserver den 4. januar om USA genovervejer sin stilling mht. våbensalg til Kina, henviste det amerikanske udenrigsministerium til kommentarer fra 2005 af en amerikansk seniordiplomat, John Hillen, som værende stadig relevante. Hillen sagde dengang, at ophævelsen af forbuddet ville „skabe en større hindring for det fremtidige amerikanske forsvarssamarbejde med Europa.“

EU indførte forbuddet i 1989 som svar på Kinas drab på tusinder af dissidenter under protesterne på Beijings Tiananmenplads.

Frankrig og Spanien har for nylig udtalt, at våbenforbuddet er blevet utidssvarende pga. Kinas økonomiske metamorfose og de faktiske ændringer i handelsforholdet mellem EU og Kina.

EU's udenrigspolitiske chef, den britiske politiker Catherine Ashton, stillede sig på linje med antiforbudslande i en strategirapport om Kina leveret til EU's ledere i december. Rapporten sagde, at forbuddet er „en væsentlig hindring“ for bedre forhold (mellem EU og Kina), og at unionen burde arbejde på at finde „en vej frem“.

Hendes appel kom på trods af Kinas aggressive diplomati mht. tildelingen af Nobels Fredspris fra 2010 til den kinesiske dissident Liu Xiaobo. Dengang tilskyndede Kina EU-ambassader i

Oslo til enten at boykotte Nobelfesten eller måtte imødesee uspecificerede „konsekvenser“. Den kinesiske præsident Hu Jintao havde i samme måned besøgt Lissabon og lovet at støtte landets vaklende økonomi, mens den kinesiske premierminister Wen Jiabao i Athen i oktober havde lovet at købe værdiløse græske obligationer.

Det endte med, at Grækenland og Portugal begge sendte ambassadører til Nobelfesten. Men Kina er begyndt det nye år med en ny diplomatisk offensiv overfor EU, der er rettet mod Tyskland, Spanien og Storbritannien.

Den kinesiske vicepremierminister Li Keqiang ankom i Madrid den 4. januar og ville tage til Berlin og London senere samme uge. Den kinesiske ambassadør i Spanien, Zhu Bangzao, fortalte den spanske avis El Pais, at Beijing ville købe flere spanske obligationer og sagde: „I disse krisetider føler Kina, at det er nødvendigt at støtte Spanien og EU ... Vi kommer ikke tomhændede.“

Kinas ambassadør i Storbritannien, Liu Xiaoming, skrev i en kommentar i den britiske avis Daily Telegraph samme dag: „[Vi] vil tage konkrete skridt til at hjælpe nogle EU-medlemmer med at overkomme deres statsgældsproblem ... Kina gør, hvad et kinesisk ordsprog siger om at 'sende kul i snevej'.“

Med en statsgældskrise i Spanien, der truer fremtiden for eurozonen, spilles EU-Kina-spillet med de allerhøjeste indsatser.

En diplomatisk kilde i EU bemærkede, at Lis rejse var beregnet på at hjælpe med at skaffe den nyeste luftfartsteknologi til Kina snarere end decideret militær teknologi. „Kineserne er holdt op med ved enhver mulig lejlighed at presse på for at få hævet våbenforbuddet og fokuserer mere deres anstrengelser på high-tech eksport for tiden“, forklarede kontakten.

Kilde: The EU Observer, den 5. januar 2011, <http://euobserver.com/884/31592>

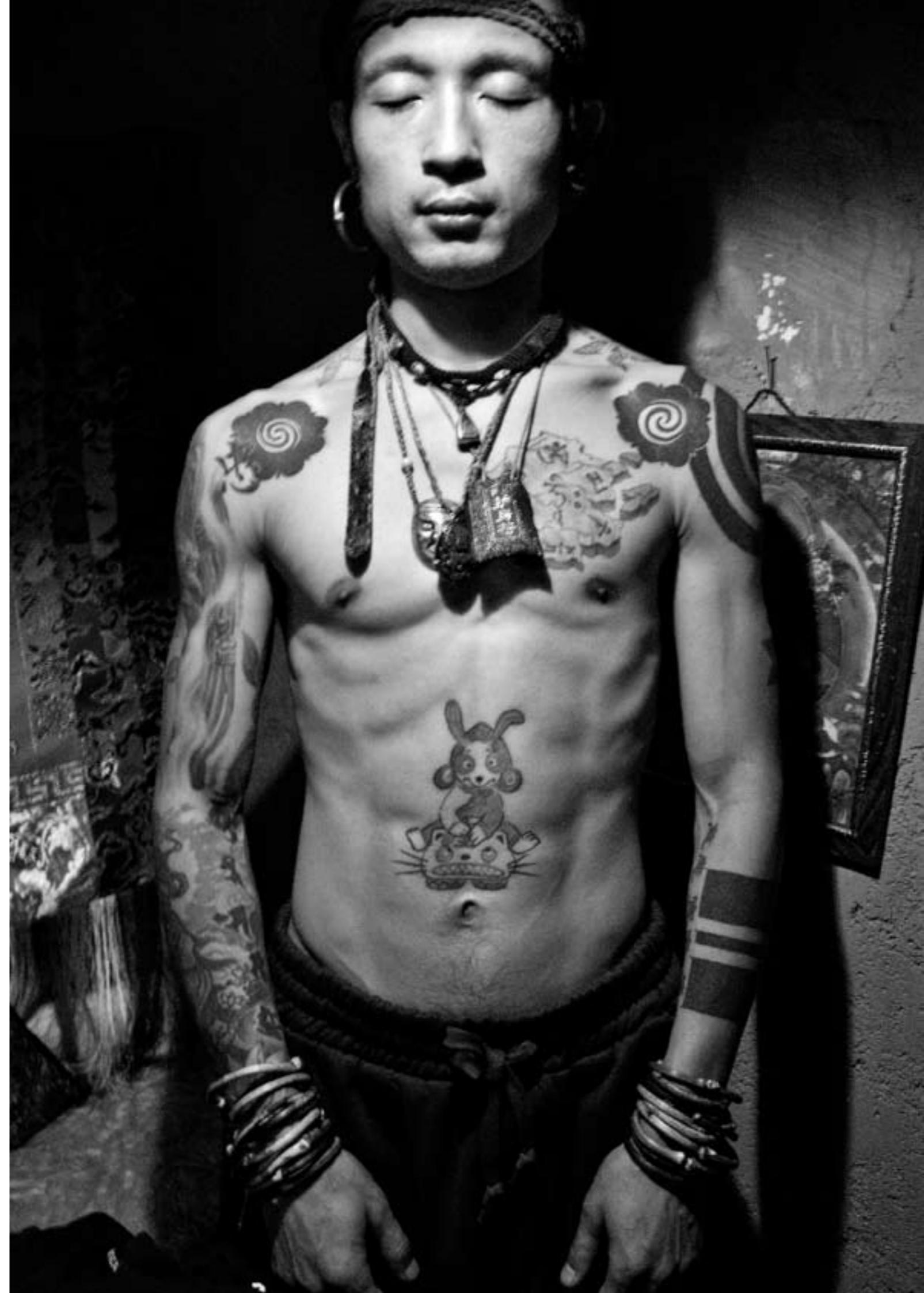

Foto © Rune Backs

MENNESKERETTIGHEDSSITUATIONEN I TIBET, 2010

DET TIBETANSKE CENTER FOR MENNESKERETTIGHEDER OG DEMOKRATI (TCHRD) UDGAV I JANUAR SIN ÅRLIGE RAPPORT OM KINAS KRÆNKELSER AF TIBETANERNES RETTIGHEDER. DEN 90 SIDER LANGE RAPPORT OM MENNESKERETTIGHEDSSITUATIONEN I TIBET I 2010 DOKUMENTERER BRUD PÅ CIVILE OG POLITISKE RETTIGHEDER, RETTEN TIL RELIGIONSFRIHED, RETTEN TIL UDDANNELSE OG RETTEN TIL AT LEVE. VI BRINGER HER TCHRD'S OVERSIGT OVER RAPPORTENS KONKLUSIONER.

*Af Det Tibetanske Center for Menneskerettigheder og Demokrati
Oversat og redigeret af Lærke Arvedsen og Anders Højmark Andersen*

BORGERLIGE OG POLITISKE FRIHEDER

Den kinesiske Folkerepubliks regering har ikke løsnet grebet i løbet af 2010. Pr. 30. december 2010 var der i alt 831 kendte politiske fanger i Tibet, hvoraf 360 vides at være blevet dømt ved domstole, og 12 tibetanere afsoner livstidsdomme. I løbet af året kender vi til 188 tibetanere, der er blevet arresteret eller tilbageholdt, hvoraf 71 allerede er blevet dømt af domstolene. Overgrebene mod intellektuelle og kulturelle personligheder fortsatte også i 2010 med at finde sted. Siden 2008 er over 60 tibetanske forfattere, bloggere, intellektuelle og kulturelle personer blevet arresteret. Myndighederne gik efter fremtrædende tibetanske personligheder dette år, som tidligere er blevet set som eksemplarske individer.

Den 23. august 2010 proklamerede den kinesiske regering gennemførelsen af nye reformer vedrørende

brugen af dødsstraf, som betød, at dødsstraffen for økonomisk kriminalitet blev fjernet. Selvom denne reform er velkommen, har den ikke haft nogen betydelig effekt i Tibet. Siden foråret 2008 er ni tibetanere blevet dømt til døden, hvoraf to allerede er blevet henrettet. De resterende syv afsoner dødsstraf med to års udsættelse. I 2010 blev tre tibetanere, Sonam Tsering, Lama Lhaka og Sodor fra Koluklosteret i Chamdo idømt dødsstraf med to års benådning.

I maj 2010 udstedte Kina nye regler, som gjorde beviser fremskaffet ulovligt gennem tortur ubrugelige i sager om dødsstraf og andre kriminelle anklager. Kina forbød i teorien tortur i 1996, men beviser skaffet via tvang er rutinemæssigt blevet accepteret, idet definitionen på ulovlige handlinger var vag, således at politiet brugte forskellige metoder til at omgå forbuddet. I genstridige regioner som Tibet forekommer tortur regelmæssigt i fængslerne og tilbageholdelsescentrene.

Polities bruger inhumane teknikker og tortur for at kunne fremlægge beviser for domstolene.

RETEN TIL UDDANNELSE

I løbet af året iscenesatte studerende i Tibet protestaktioner i flere anledninger for at vise deres forurettelse og bekymringer over sociale og politiske spørgsmål. I marts og april 2010 blev et enormt antal tibetanske studerende og lærere tilbageholdt eller udvist fra skoler og akademiske institutioner i Østtibet. Den 19. oktober 2010 protesterede tusindvis af tibetanske studerende fra seks forskellige skoler i Rebkong (kinesisk: Tongren) amt, Malho "Tibetanske Autonome Præfektur" (TAP) i Qinghai, i gaderne imod foreslåede ændringer i uddannelsessystemet, som har til formål at marginalisere det tibetanske sprog markant. Senere spredte protesterne sig til andre områder af Tibet og så langt som til Minzu (nationalitets-) univer-

sitetet i Beijing, hvor omkring 600 tibetanske studerende den 22. oktober 2010 demonstrerede for beskyttelsen af det tibetanske sprog. Protesterne blev udløst af en ordre fra regeringen i Qinghai om, at al undervisning og alle tekstbøger skal være på kinesisk i 2015, på nær sprogtimer i tibetansk og engelsk. Regeringen argumenterede, at forslaget om at håndhæve mandarin i skolerne vil bringe de tibetanske studerende på niveau med andre borgere, åbne muligheder i det økonomiske liv og integrere dem i det bredere kinesiske samfund. Tibetanske studerende har dog opfordret til at bevare det tibetanske sprog som [udtryk for] det tibetanske folks identitet og som fundamentet for religion og kultur, der er forbundet med spørgsmålene om kulturel og etnisk identitet. Desværre opfatter myndighederne fremsættelsen og udbredelsen af kulturel særegenhed og stolthed som værende imod staten. Håndhævelsen af mandarin som førstesproget vil snart ske i hele Tibet, og det vil få en markant negativ betydning for tibetaneres tilværelse. Kinas lovgivning beskytter og promoverer sprog af etniske minoriteter, men virkeligheden ser anderledes ud. Set i lyset af Kinas grundlov samt nationale og internationale love er det Folkerepublikkens ansvar at beskytte det tibetanske sprog. Qinghais regionale regerings foreslåede ændringer i uddannelsessystemet er i fuldstændig modstrid med alle lovbestemmelser.

RELIGIONSFRIHED

I løbet af året blev klostresamfundet og udøvelsen af århundreder gamle tibetanske traditioner endnu en gang tildelt slag af det Kinesiske Kommunistparti og regeringen. I september 2010 udstedte Statsadministrationen for Religiøse Affærer ordre nr. 8: 'Forvaltningsforanstaltninger for tibetansk-buddhistiske klostre og templer'. Regelsættet på 44 paragraffer, der trådte i kraft den 1. november 2010, forhindrer udførelsen af de århundreder gamle tibetanske buddhistiske traditioner, begrænser relationerne mellem elever og lærere og giver myndighederne stærke juridiske værktøjer til at kontrollere klosterinstitutionerne samt munkene og nonnerne.

De nye regler udgør en skærpelse af de juridiske tiltag, der primært har til formål at modvirke indflydelsen fra Dalai Lama og andre tibetansk buddhistiske lederfigurer, som for de flestes vedkommende lever og udfører deres religiøse funktioner i eksil.

Det Kinesiske Kommunistpartis Afdeling for en Forenet Front (UFWD) afholdt den 14.-15. august 2010 et møde om klosterinstitutionernes 'demokratiske ledelse', og det må opfattes som en skærpelse af kontrollen med dem. Mødet, der blev afholdt i Shigatse, samlede lederne fra klosterinstitutioner og lokale UFWD-afdelinger i TAR såvel som fra de tibetanske områder i de 4 omkringliggende provinser med det formål at stramme op på de religiøse institutioner i de tibetanske områder. Under mødet sagde lederen af UFWD, Du Qingli, at den patriotiske og juridiske uddannelse skulle styrkes for at få munkene og nonnerne til at adlyde landets love og frivilligt beskytte nationens og nationaliteternes enhed samt social stabilitet.

RETEN TIL AT LEVE

Beijings politiske diskurs om Tibet har altid indeholdt to aspekter: dels "udvikling" og dels "stabilitet". Med mere end 80 procent tibetanere, der bor i landområderne, har fordelene ved den Vestlige Udviklingsstrategi ikke været tilgængelige for det store flertal af de etniske tibetanere. Kun en lille del af udviklingspengene er drybbet ned til samfundets fattigste segment. Samtidig med, at Kina hævder at prioritere sit folks økonomiske rettigheder, har regeringen undladt at benytte en retigheds- og behovsbaseret tilgang til udviklingen i Tibet. Det har efterladt nomaderne og bønderne med enormt vanskelige livsbetingelser.

I sine konklusioner vedrørende regeringens storstilede forflyttelse af tibetanske nomader under programmet om at 'fjerne dyrene for at fremme græsbevæksten' (kin. Tuimu huancao) udtalte FN's rapportør om retten til mad, Olivier De Schutter, efter sin mission til Kina den 15.-23. december, at nomader ikke bør tvinges til at sælge deres dyreflokke eller til at flytte.

Et årti efter det sidste arbejdsråds møde blev det Femte Arbejdsrådsforum om Tibet

(eng. Fifth Tibet Work Forum) afholdt i Beijing den 18.-20. januar 2010. Præsident Hu Jintao og mere end 300 fra Kinas topledelse indenfor Partiet, regeringen og militæret deltog i mødet. I modsætning til de fire tidligere arbejdsråds fora om Tibet inkluderede det femte alle de tibetanske områder, der er indlemmet i provinserne Sichuan, Qinghai, Gansu og Yunnan. Selvom man ikke ved meget om mødet, signalerede det, at politikken i alle de tibetanske områder i Folkerepublikken er blevet samordnet regionalt. Et årti efter igangsættelsen af den ambitiøse vestlige udviklingsstrategi synes myndighederne at have anerkendt, at uligheden mellem rig og fattig er øget, at de sociale tjenester ikke er ensartede, og at folks uddannelsesniveau er ujævnt.

Det Femte Arbejdsrådsforum om Tibet synes at have fokuseret på at opnå forbedringer i den tibetanske landbefolknings livskvalitet. I modsætning til de forrige fora, afslørede dette forum ikke nye lister over megaprojekter, selvom dette meget vel kan skyldes, at sådanne dyre projekter vil blive bekendtgjort i den 12. femårsplan for 2011-2015.

I løbet af året mistede tusinder livet i forbindelse med jordskælvet i Kyegudo (kin. Yushu) og jordskredet i Drugchu. Selv om det er prisværdigt, at regeringen ydede god støtte under hjælpearbejdet for de jordskælvsramte i Kyegudo, er det uheldigt, at staten ikke gav Dalai Lama adgang til området på trods af hans direkte anmodning om et besøg i området for at bede bønner og trøste de sørgende familier. Regeringen kunne have vundet beundring hos det tibetanske folk såvel som internationalt, hvis den havde tilsidesat sine politiske hensyn og ladet de menneskelige følelser og åndeligheden blive forbundet. Nøglen til at vinde det tibetanske folks hjerter og sind ligger i at tage kontakt til Dalai Lama. Staten burde være visionær og løse spørgsmålet om Tibet gennem dialog med Dalai Lama for at sikre et stabilt miljø, hvor folk i Tibet og Kina kan leve i harmoni.

Kilde: Tibetan Centre for Human Rights and Democracy, den 16. januar 2001, www.tchrd.org

PENSIONEREDE TIBETANSKE REGERINGSEMBEDSMÆND INDGIVER MODIGT APPELBREV FOR AT STOPPE UDDANNELSESREFORMER I TIBET

Af Kate Saunders, International Campaign for Tibet
Oversat af Lodrö Sangpo Joergen Larsen

Et antal fremtrædende tibetanere – inklusive pensionerede regeringsekskursioner og uddannelsesfolk – har i Qinghai-provinsen indsendt et modigt og omfattende appelbrev, der beder om at opgive de foreslåede uddannelsesreformer, som, siger de, er i modstrid med kinesiske love og, frygter de, vil føre til, at tibetansk bliver kørt ud på et sidespor som undervisnings-sprog i de tibetanske områder.

At udføre de foreslåede uddannelsesreformer, anfører underskriverne, vil være at „udvise alvorlig foragt for gyldigheden af nationens love. Medmindre den Nationale Folkekongres reviderer selvstyreloven, har en administrativ institution som en provinsregering absolut ingen ret til at overskride principperne og forskrifterne i de gældende love ved at udsende regler uden gyldighed og i modstrid med loven.“

Kopier af appelbrevet dateret den 24. oktober 2010 blev sendt til det provinsielle uddannelseskantor i Xining, undervisningsministeriet i Beijing, nøgleinstitutioner i det kinesiske kommunistparti på det nationale og provinsielle niveau, og kontorer i de seks tibetanske selvstyrende præfekturer i Qinghai-provinsen. Dokumentet, som er bemærkelsesværdigt detaljeret i omfang og analyse, er oversat til engelsk af ICT. Det omfatter anbefalinger om en fremgangsmåde, der vil sikre „stabilitet“ og beskyttelsen og udviklingen af det tibetanske sprog.

Appelbrevet er dateret mindre end en uge efter, at protester, der invol-

verede tusindvis af studerende, brød ud i byer og på skoler i den tibetanske region Amdo, der omfatter store dele af Qinghai provinsen. En lignende protestaktion af tibetanske studenter fandt sted ved Minzuuniversitetet i Beijing. Protesterne begyndte den 19. oktober i byen Rebkong (kin. Tongren) i Qinghai, hvor en konference om at udstikke planer for uddannelsen i provinsen over det næste tiår var blevet afholdt få dage tidligere.

Protesterne, der fandt sted i en tid, hvor den politiske undertrykkelse allerede var intens, var bevis på lærernes og de studerendes bekymring over virkningerne af de foreslåede ændringer i den tibetanske sprogpolitik – selvfundamentet for den tibetanske identitet og kultur.

Appelbrevet fra de pensionerede tibetanske regeringsekskursioner er bemærkelsesværdigt i kraft af dets greb om de juridiske følger af de foreslåede reformer og citerer adskillige paragraffer fra nøglepunkter i den kinesiske lovgivning, som giver indtryk af at beskytte tibetanernes og andre ikkekinesiske folkeslags rettigheder i Folkerepublikken til at studere og bruge og udvikle deres eget sprog. Gennemførelsen af forslaget, argumenterer appelskriverne, vil være udtryk for „alvorlig foragt for nationens loves legitimitet.“

Appelbrevet forklarer: „Medmindre den Nationale Folkekongres reviderer selvstyreloven, har en administrativ institution som en provinsregering absolut ingen ret til at overskride

principperne og forskrifterne i de gældende love ved at udsende regler uden gyldighed og i modstrid med loven.“

De juridiske argumenter i appelbrevet er rettet direkte mod udtalelser fremsat af lederen af Qinghais uddannelseskantor, Wang Yubo, og karakteriserer hans påstand om, at de foreslåede reformer retter sig efter de nationale love, som „irrationel“.

I deres håndtering af Wang Yubo's udtalelser om de foreslåede reformer, der tilsyneladende er fremsat umiddelbart efter, at de blev annonceret i midten af oktober, anklager appelskriverne ham også for „sofisteri“: idet han påstod, at reformerne var i overensstemmelse med Kinas nationale love, citerede Wang Yubo en paragraf fra sprogloven, der angiver, at „kinesisk og de standardiserede kinesiske skrifttegn skal bruges som standardsproget i uddannelsen og undervisningen i skoler og andre uddannelsesinstitutioner.“ Men han udelod slutningen af paragraffen, som fortsætter: „undtagen hvor der ellers er givet regler herfor i loven,“ og hvor der er mangfoldige tilfælde andre steder i kinesisk lovgivning, der „giver regler“ for brugen af nationalitetsprog som grundlaget for uddannelsen.

Appelbrevet blev indgivet under forskrifterne i den regionale nationalitetslov om selvstyre, som bortset fra grundloven er Beijings hovedlovgivning for administrationen af tibetanske og andre „minoritetsnationalitets“ regioner i Folkerepublikken Kina, og ifølge hvilken de centrale myn-

Foto Rune Backs

digheder er forpligtet til at besvare appelbrevet inden for 60 dage fra modtagelsen. Hvis appelbrevet blev indleveret på den dag, det er dateret, den 24. oktober 2010, ville fristen for et svar være på eller omkring den 14. januar 2011.

Navnene på de enkeltpersoner, der skrev appelbrevet, er ikke inkluderet i den version, som er set af ICT. Den er en kinesisk version, der for tiden cirkulerer på internettet. Adskillige hundrede lærere havde også indleveret et andet appelbrev i oktober, hvori de udtrykte deres bekymring over virkningen af reformerne på de studerendes generelle indlæring og henviste til detaljerede undersøgelser, der direkte tilbageviste de påståede fordele ved de foreslåede reformer.

APPELBREVETS ANBEFALINGER

De pensionerede regeringsekskursioner og uddannelseskendte angiver tre præcise anbefalinger i appelbrevet, hvor de opfordrer regeringen til at „cementere et fremskridt for de udmærkede relationer mellem natio-

naliteterne“ ved at følge paragraf 49 i den regionale nationalitetslov om autonomi, som siger: „Autonome organer i et etnisk autonomt område overtaler og opmuntrer kadrer af forskellige nationaliteter til at lære hinandens talte og skrevne sprog. Kadrer af han-nationalitet vil lære de lokale minoritetsnationaliteters talte og skrevne sprog. Mens de lærer og bruger deres egne nationalitets talte og skriftlige sprog, bør kadrer fra minoritetsnationaliteter også lære det talte og skrevne kinesiske sprog, som er i almen brug udover hele landet.“

De pensionerede kadrer bemærker, at beskyttelsen og udviklingen af det tibetanske sprog ikke bare er et hjemligt problem, idet de skriver: „For tiden er der lige så stor bekymring for sproglig og kulturel diversitet i verden, som der er for biodiversitet – det er blevet en globalt anliggende.“ Idet de uden tvivl er helt klar over muligheden for politiske følger af deres handlinger, opfordrer appelskriverne myndighederne til at anskue deres holdning ikke som en, der „skal klares“, men i stedet behandle sagen

som „en vigtig politisk pligt, et vigtigt folkehjerteprojekt, og med store anstrengelser og stor beslutsomhed fokusere nøje på at opnå gode resultater.“ De anbefaler det følgende: „Ved hjælp af relevante civile organisationer, der tager førerskabet – andet end blot uddannelses- og nationalitetsinstitutionerne – udfør dybdegående undersøgelser, forsk, hav diskussioner og erfaringsudvekslinger om emnet tosproglig uddannelse, om at opretholde social stabilitet og nationaliteternes enhed og undgå at tillade, at det tibetanske sprog og skrift bliver en faktor, der koliderer med nationalitetsrelationer og statens sikkerhed.“

Kilder: ICT rapporter, den 11. januar 2011 og den 22. og 26. oktober 2010

Hvordan jeg mødte Dalai Lama uden et pas

Af Woesser

For syv år siden i min essay samling „Noter om Tibet“, skrev jeg dette om et gruppefoto, der viste en fader med sin søn, der roligt var på vej fra Lhasa til Dharamsala: „han som overbringer en følelse af ydmyghed og beskedenhed på begge sider, men omfavner midten, er den mest strålende af alle hengivne tibetanere, den mest kærlige, ivrige person – Dalai Lama.“ På grund af denne sætning og på grund af nogle få artikler, der berører sandheden, betegnede de lokale myndigheder nit værk som „indeholdende alvorlige politiske fejl“. „At rose Dalai Lama og den 17. Karmapa og

Redaktøren af hjemmesiden „High Peaks Pure Earth“ har oversat nedenstående blogindlæg af den tibetanske forfatterinde Woesser, som oprindeligt blev skrevet til udsendelse på Radio Free Asia den 5. januar 2011 og blev lagt ud på hendes blog den 10. januar.

Som berettet på Dalai Lamas officielle hjemmeside deltog Dalai Lama den 4. januar 2011 i en videokonference med de kinesiske menneskerets-sagførere Jiang Tianyong og Teng Biao. Denne videokonference, der blev organiseret af Woessers ægtemand Wang Lixiong, var et led i en række af Twittersamtaler mellem Dalai Lama og kinesiske internetborgere, som Wang startede i 2010.

High Peaks Pure Earth har anvendt Ragged Banner's oversættelse af Woessers digt „On the Road“, der blev udgivet i bogen „Tibet's True Heart“, og som hun citerer i sin artikel henunder. Det er et digt, hun skrev i Lhasa i maj 1995. Hele digtet kan læses på <http://raggedbanner.com/pOTR.html>.

fremme seriøse politiske og religiøse holdninger er forkert. Nogle essays indeholder allerede til en vis grad politiske fejl.“ Efter dette blev jeg fjernet fra min offentlige stilling; det var da, at jeg forlod Lhasa.

Selv tidligere end dette, allerede for 16 år siden, skrev jeg et digt, der viderebragte noget implicit:

„På vejen, jeg knuger en blomst fra en anden verden, jeg iler før den dør, søgende i alle retninger, så jeg kan give den til en gammel mand i en dybrød kappe. En ønskeopfyl-

dende juvel, et strejf af et smil: Disse knytter generationerne sammen.“ Senere lavede jeg dette digt til en sangtekst, der åbent sagde, at „den gamle mand i en dybrød kappe“, „er vores Yeshe Norbu, vor Kundun, vores Gongsachog, vores Gyalwa Rinpoche ...“ – alle sammen tibetanske udtryk for respekt for Dalai Lama.

Ligesom så mange andre tibetanere, der håber på at få lov til at se Hans Hellighed og lytte respektfuldt til hans belæringer, har det at blive tilstæet en audiens altid været mit inderligste ønske; fra en meget ung alder har jeg altid længtes efter, at dette øjeblik ville blive til virkelighed. Men jeg kan ikke få et pas, lige som så mange andre tibetanere. Det er nærmest utænkeligt, at dette regime, som kontrollerer os, nogen sinde vil give os et pas, hvilket faktisk burde være en grundlæggende ret, som enhver borger kunne nyde. Sidste år gav Lhasas myndigheder pas til alle over 60 år, men kun for en uge. Resultatet blev, at paskontoret var fuldt af gråhårede, haltende ældre; og det var helt klart, at de alle var på vej til Himalayas bjerge for at besøge familie, vise respekt for buddhismens hellige land såvel som at opfylde den drøm, som ingen taler om, men som alle kender. Jeg tænker sørgmodigt på, at jeg måske er nødt til at vente til jeg bliver 60, før jeg kan få et pas.

Internettet gav imidlertid min pasløse person et pas til at rejse med; i det nye år hjalp det mig til at gøre min drøm til virkelighed. Gennem internettet mødte jeg – som i en drøm men dog stadig tydeligt og virkeligt – Hans Hellighed Dalai Lama!

Det begyndte alt sammen med en videokonference i cyberspace. Den 4. januar 2011 var Hans Hellighed i Dharamsala, hvor han deltog i en videosamtale med de to menneskerets-sagførere Teng Biao and Jiang Tianyong samt forfatteren Wang Lixiong. Og jeg, jeg stod bagved Wang Lixiong og lyttede opmærksomt til hvert et ord. Da Dalai Lama kom frem på skærmen, kunne jeg knap tro på det, og tårerne strømmede ned ad mit ansigt.

Dette mirakel, formidlet af den teknologiske revolution der gør det muligt at overkomme geografiske afstande og menneskeskabte barrierer og bygge en bro, der gør Dalai Lama i stand til at tale med kinesiske intellektuelle, er uomtvisteligt af kolossal betydning. Jeg hørte Hans Hellighed sige til de tre hankinesiske intellektuelle: „Det er lige som om vi er sammen, vi kan bare ikke lugte hinandens ånde.“ Ved slutningen af den 70 minutter lange samtale spurgte Hans Hellighed med en bekymret stemme: „Kan I se mig tydeligt?“ Da de alle tre sagde, at det kunne de, pegede han muntert på sine øjenbryn og sagde leende: „Nå, så I kan altså også mine grå øjenbryn?“

Jeg græd og græd. Da jeg, som tibetanere jo gør, lavede glidefald tre gange, mens jeg tavst reciterede nogle bønner og holdt en khatak [et hvidt silketørklæde, red.] i mine hænder og knælede ned foran computeren med tårevædede øjne, så jeg Hans Hellighed række begge hænder ud, som om han ville modtage min khatak, som om han ville

give mig sine velsignelser. Jeg er ude af stand til med ord at beskrive, hvordan jeg følte det ... jeg er virkelig en utroligt heldig person. I Tibet får mange mennesker problemer ved blot at besidde et fotografi af Dalai Lama.

Faktisk, når mange mennesker fra hele Kina i dag har mødt Hans Hellighed uden overhovedet at have mistet deres frihed, så burde vi tibetanere, eftersom vi er borgere i det samme land, heller ikke blive straffet for at have en audiens med Hans Hellighed.

Idet han kiggede på billedet af mig på sin skærm, belærte Dalai Lama mig på oprigtig og utrættelig vis: „Giv ikke op, blive ved; det er af afgørende betydning, at hankinesiske intellektuelle og vi tibetanere altid fortæller hinanden om den virkelige situation; at vi kommunikerer med og forstår hinanden. Du er nødt til at internalisere dette. Igennem de sidste 60 år har modet og troen hos de af vi tibetanere, der lever i Tibet, været fast som en klippe. Verdenssamfundet holder nøje øje med, hvad der virkelig foregår i Tibet. Folk over hele verden ser, at der er en sandhed i Tibet. Kinesiske intellektuelle er i stigende grad klare over dette, og kigger man på det i et bredt perspektiv, er det store og mægtige Kina i gang med en forandringens proces. Derfor må du forblive fortrøstningsfuld og arbejde endnu hårdere, forstår du?“

På det tidspunkt var jeg allerede blevet roligere og beholdt de ord, Hans Hellighed gav mig, i mit hjerte.

Beijing, den 5. januar 2011

Kilde: <http://www.highpeakspureearth.com/2011/01/how-i-met-his-holiness-dalai-lama.html>, onsdag den 12. januar 2011

Genkomsten

Af Lbendup Gyatso Bbutia

Oversat af Lodrö Sangpo Joergen Larsen

For tre uger siden, da Jiabao ankom til New Delhi under stort ståhej, var den 46-årige Tseten Yang, en underskolelærer, ved at gå op ad en bakke i en lille by ved navn Kalimpong. Hun havde feber den dag. Men hun ville ikke gå glip af muligheden for at kaste sine øjne på den ene person, som enhver tibetaner ønsker at se før de dør – Tenzing Gyatso, den 14. Dalai Lama.

Mens Jiabao ordnede store handelsaftaler i New Delhi, havde den 75-årige Dalai Lama en lige så vigtig mission at ordne. Han besøgte de lidet kendte områder omkring Kalimpong, Salugara og Sikkim, hvor han deltog i åndelige samtaler, mødte den lokale tibetanske befolkning og hjalp med at styrke og beskytte den tibetanske identitet i disse områder. Hele hans rejse tog 13 dage. „Det er sådan en velsignelse, at han er kommet her. Ellers havde jeg måske aldrig set ham“, sagde Yang. „Ikke alene fik jeg set ham, han kiggede også på mig og smilede.“ Hun tog endda fotografier af Dalai Lama, som hun nu beder til hver morgen.

Og senere dette år vil Dalai Lama „trække sig tilbage“.

„Han fødes som Dalai Lama. Der er ingen stilling som Dalai Lama, fra hvilken han kan trække sig tilbage. Han opgiver blot sine politiske og administrative pligter. Han vil forblive den åndelige leder for tibetanerne,“ forklarer Tenzin Takhla, talsmand for Dalai Lamas kontor. Men Dalai Lama var ganske klar i sin udtalelse fra sidst i november om, at han planlægger at trække sig tilbage om 6 måneder.

Hvem vil blive den næste leder?

Men vil hans tilbagetrækning skabe et ledelsestomrum i det tibetanske eksilsamfund? Er det ikke, hvad den kinesiske regering har ventet på – en tid hvor Dalai Lama ikke er der

til at prikke til verdens samvittighed m.h.t. sagen om Tibets frihed?

Selv om Dalai Lama har sagt, at han altid vil være der til at vejlede det nye lederskab, vil der, hans høje alder taget i betragtning, snart komme en tid, hvor han ikke er her længere. Han har også sagt, at Dalai Lama-linjen kunne stoppe efter ham, hvis det tibetanske samfund ønsker det. Selv hvis dette ikke sker, kan det tibetanske samfund i betragtning af det sædvanlige tidsrum, det tager for en ny Dalai Lama at blive indviet (mindst to årtier fra den ene Dalai Lamas død til den næste er klar til at overtage stillingen), virkelig være i en krisetilstand.

De internationale medier har spekuleret over, om det tibetanske lederskabs kappe vil overgå til den 17. Karmapa Lama, Ogyen Trinley Dorje. Karmapa Lama, den tredje højst rangerende i den tibetanske buddhismes hierarki efter Dalai Lama og Panchen Lama, sprang fra balkonen i sit kloster i Tibet ned i en ventende Land Cruiser for at tage på den 1400 kilometer lange rejse til Indien i 2000. Han var dengang kun 14 år gammel. Men i dag er han en æret skikkelse, en der tiltrækker tusindvis af tibetanere, hvor han end går. Dalai Lama var selv 25, da han nåede Indien og overtog ledelsen af det tibetanske eksilsamfund.

Den næststørste skikkelse i den tibetanske buddhisme - Panchen Lama - er syltet ind i kontroverser, og han kan, når tiden kommer, få en vigtig rolle i valget af den 15. Dalai Lama. Faktisk er der ikke en, men to Panchen Lamaer. Den ene, Gedhun Choekyi Nyima, er anerkendt af Dalai Lama og det tibetanske samfund, men vansmægter et eller andet sted i Tibet, skjult fra offentlighedens øje. Betragtet som verdens yngste politiske fange forsvandt han straks efter, at han blev anerkendt som den nye Panchen Lama i 1995. Han var da kun seks år gammel. Man behøver ikke gætte ret meget på hvem, der står bag dette. Den kinesiske regering

har udnævnt sin egen Panchen Lama og i betragtning af det faktum, at Dalai Lamaen og Panchen Lamaen normalt indvier hinanden, frygter mange, at den „kinesiske“ Panchen Lama vil udnævne en „kinesisk“ 15. Dalai Lama.

Men at Karmapa Lama skulle overtage det politiske lederskab af eksilsamfundet virker meget usandsynligt. Samfundet står faktisk overfor et kritisk punkt i sin 50-årige historie. Den udvej, de vælger, vil ændre retningen af deres kamp rigtig meget. Ikke alene planlægger Dalai Lama helt at opgive sin verdslige rolle, den næste leder vil sandsynligvis være et demokratisk valgt overhoved. Valget af den næste kalon tripa (premierminister) i den tibetanske eksilregering er i gang for tiden.

Takhla gør det klart, at det vil være en valgt leder og ikke Karmapa Lama, der vil lede eksilsamfundet politisk. „Dette har været Dalai Lamas ønske i meget lang tid – at det tibetanske samfund er demokratisk modent nok til at finde sin egen leder. Og han tror, at tiden er kommet, når han iagttaget de imponerende ledere, der nu dukker frem,“ siger Takhla.

Siden 2001 er kalon tripaen blevet valgt direkte, og den nuværende kalon tripa, Samdhong Rinpoche, afslutter sin anden og sidste periode til august. Ifølge Dalai Lama, som allerede er „halvt på pension“, vil hele ansvaret for ledelsen falde på den næste kalon tripa, når han endelig trækker sig helt tilbage. I alt 15 kandidater konkurrerede i den første valgrunde i oktober 2010 (afholdt i Indien, Nepal, Bhutan, Australien og USA, Europa og andre steder). Den anden og endelige runde med de tre topkandidater vil finde sted den 20. marts. Blandt dem, og af mange anslået til at blive den næste kalon tripa, er Lobsang Sangay på 43, som for tiden er seniorforsker på Harvard Law School.

Står en ny sol op?

I den første runde af valgene sikrede Sangay sig 22.489 stemmer ud af de i alt 47.000 afgivne stemmer. Nummer to, Tenzin Namgyal Tethong, fik kun 12.319 stemmer.

Sangay er i øvrigt mere end blot et klart akademisk lysglimt. Han tilbragte omkring en uge i Tiharfængslet for at demonstrere foran den kinesiske ambassade i Delhi. Han blev også generalsekretær og præsident for Tibetan Youth Congress i Delhi i årene 1988-91.

Hans herkomst er imidlertid ydmyg. Hans afdøde fader var en munk, som deltog i opstanden mod kineserne i Tibet i 1959 og ledte guerillaens våben- og ammunitionsafdeling. Hans moder brækkede sit ben under flugten fra kineserne til Indien. Den dag i dag halter hun stadig. Familien voksede op i en tibetansk flygtningelandsby i Darjeeling, hvor han bortset fra at gå i den tibetansksprogede skole huggede brænde og slog græs i ferierne. I vinterferien rejste han til den nærliggende by Siliguri for at hjælpe sine forældre med at sælge sweatere.

„Som de fleste andre tibetanere på den tid var vi fattige. For at give mig en uddannelse måtte min fader sælge den ene af de tre køer, han ejede“, fortæller Sangay, som nu bor nær Boston. Den tibetanske regering gav ham et stipendium til at studere på Delhi Universitet, og senere tog Sangay til Harvard som Fulbrightstipendiat og erhvervede sig en doktorgrad i jura.

„Jeg skylder den tibetanske regering, Dalai Lama og mine forældre al min succes. Og nu ønsker jeg at hjælpe ved at tjene regeringen,“ siger Sangay. „Dalai Lama har lagt vægt på at kalon tripa'en må påtage sig det politiske lederskab. Hvis jeg får det privilegium at blive den næste kalon tripa, vil mit vigtigste ansvar blive at løse problemet med den kinesiske besættelse af Tibet ved at samle international støtte til den tibetanske bevægelse. Jeg vil også skulle sikre eksilsamfundets velfærd udover at opmuntre den tibetanske ungdom til at tage del i den tibetanske bevægelse.“

Et samfund i forandring

Da Dalai Lama flygtede til Indien i 1959, fulgte en stor del af den tibetanske befolkning ham. Men nu er de igen i bevægelse – denne gang mod vest.

Omkring 80.000 eller flere flygtninge fulgte Dalai Lama til Inden i 1959. I årenes løb fortsatte den stadige strøm af tibetanere, der søgte politisk asyl i Indien, og samfundets befolkning voksede støt med omkring 2,8 % hvert år. Men en nylig folketælling udført af den tibetanske eksilregering fandt, at i tiåret 1998-2008 var vækstraten faldet til 1,96 %.

De to grunde, der angives til dette, er det stigende alfabetiseringsniveau (88,7 % for tibetanske mænd og 74,4 % for kvinder), hvor kvinder venter med ægteskab og fokuserer på deres karriere, samt brugen af svangerskabsforebyggende midler blandt gifte kvinder (fra 10 % i 1980 til 95 % i 2001).

Men en af de andre hovedårsager er folkevandringer indenfor det tibetanske eksilsamfund. Folketællingen fandt, at omkring 9.309 tibetanere udvandrede til Vesten fra Indien i 1998-2009. Der er for tiden 94.203 tibetanere i Indien, 13.514 i Nepal, 1.298 i Bhutan og 18.920 andre steder.

I USA har sektion 134 i immigrationsloven, der blev vedtaget i 1990, givet en mægtigt skub til denne udvandring, idet den reserverede 1.000 immigrantvisaer specielt til tibetanere bosat i Indien og Nepal. En kædeimmigration fulgte, hvorved de, der havde opnået borgerskab, trak deres slægtninge med sig, og i 1998 var den tibetansk-amerikanske befolkning steget til omkring 5.500 (ifølge en undersøgelse foretaget af den tibetanske eksilregering i 1998). Der opholder sig også mange flere tibetanere illegalt i USA.

De „tibetanske“ områder på steder som Kalimpong ligner nu spøgelsesbyer, hvor man kun ser ældre tibetanere. Alle

de unge er enten flyttet til USA eller er i færd med at emigrere. Yang, der før boede i Kalimpong med fem søstre og en bror, bor nu alene med sin mand. Tre af hendes søstre og den ene bror bor i USA, mens en anden søster bor i London. Den sidste søster er i Nepal og prøver at komme til USA. „Vi var engang sådan en stor familie, men som de fleste andre tibetanske familier i vores by flytter de alle til Vesten,“ siger Yang.

Børnene elsker American Idol

I et sådant scenarie, hvor en ny generation af tibetanere ikke vokser op i tibetanske bosættelser i Indien eller Nepal, men i New York eller London uden nogen tibetanske venner og med kun en overfladisk viden om Kinas besættelse af Tibet, hvad sker der så med tibetanernes identitet?

Tshering Tsomo, Yangs søster i New York, arbejder som babysitter og har to sønner og en datter. Alle hendes børn er vilde med American Idol [tv-show, red.] og elsker baseball og basketball. „Det er meget vanskeligt blot at få mine børn til at tale tibetansk“, siger hun. „Da de boede i Indien som småbørn, talte de flydende tibetansk og besøgte det tibetanske kloster hver dag. Men hvor er der mulighed for det her? Jeg er bange for, at der vil komme en dag, hvor ungdommen kommer til at glemme alt om deres tibetanske identitet og kultur.“ Tsomo sender imidlertid sine tre børn i en søndagsskole, der drives af en lokal tibetansk gruppe, hvor de bliver undervist i sproget. Og hun tvinger dem til at tale tibetansk hjemme.

Taklha siger: „Ja, det er bekymrende, at tibetanerne med masseudvandringen fra Indien og Nepal kan glemme deres oprindelse. Men det tibetanske samfund under Dalai Lama har på trods af livet i eksil været i stand til med held at genskabe den tibetanske måde at leve på.“

En velfærdsstat

Ikke alene det. I 2001 rapporterede tidsskriftet The Economist efter at have undersøgt to dusin eksilregeringer, at den tibetanske er „den mest seriøse“. Den Centrale Tibetanske Administration (CTA) under Dalai Lama har med held klaret at bevare tibetansk kultur ved at drive 46 landbrugs- og håndværksbaserede bosættelser i både Indien, Nepal og Bhutan. Den driver også velfærdskontorer, skoler, hospitaler og klinikker, kooperativer, restinstanser til afgørelse af civile søgsmål, alderdomshjem og klostre, der betjener tibetanske flygtninge. Ikke alene er der et parlament og en demokratisk valgt premierminister, Dalai Lama har også indført den moderne demokratiske bastion – en skreven grundlov. Grundloven har blandt andet også en klausul ifølge hvilken, Dalai Lama kan blive stillet for en rigsret og fjernet fra posten.

Så hvis og når Dalai Lama trækker sig tilbage i år, vil der ikke alene være veletablerede institutioner, der tager sig af

eksilsamfundet, der vil også være en moden politisk leder, som er demokratisk valgt og klar til at føre den tibetanske bevægelse fremad.

Man kan måske nu forstå Mao Tse Tung's udtalelse i 1959. Selv om han med held havde besat Lhasa, sagde Mao efter sigende til en „kammerat“, da han hørte, at Dalai Lama var undsluppet til Indien, „I så fald har vi tabt slaget.“

Kilde: Daily News & Analysis, den 2. januar 2011, www.dnaindia.com

Foto © Rune Backs

E. Gene Smith, som hjalp med til at redde Tibets litterære arv, er død, 74 år gammel

Af Margalit Fox

Oversat af Lodrö Sangpo Joergen Larsen

E. Gene Smith, der stammer fra Utah, og som gennem vedholdenhed, flid og godartet snedighed oparbejdede den største samling tibetanske bøger udenfor Tibet og derved reddede dem fra isolation og udslettelse og gjorde dem tilgængelige for lærde og tibetanske flygtninge over hele verden, døde den 16. december 2010 i sit hjem på Manhattan. Han blev 74 år.

Dødsårsagen kendes ikke, men Smith havde både haft diabetes og hjerteproblemer i de senere år, sagde Jeff Wallman, vicedirektør for Tibetan Buddhist Resource Center, som blev grundlagt af Smith og en lille gruppe venner i 1999.

Centret, der ligger på 17 West 17th Street på Manhattan, huser næsten 25.000 bøger – nogle helt tilbage fra det 12. århundrede. Udover at indeholde mange af de grundlæggende tekster indenfor den tibetanske buddhisme omfatter samlingen også sekulære værker om en lang række emner.

Smith, en lærd som blev så forelsket i tibetansk kultur, at han som ung mand konverterede til buddhismen, var kendt vidt og bredt for sit tilsyneladende udtømmelige kendskab

til tibetansk litteratur og for sin lige så ubegrænsede ildhu for at redde den.

Centret er begyndt at digitalisere sin samling og gør derved teksterne tilgængelige (på tibetansk sprog og skrift) for enhver med internetadgang. Næsten 14.000 bind – mere end 7 millioner sider – er tilgængelige på dets hjemmeside, tbrc.org, som dagligt modtager mere end 3000 besøgere.

„Ideen er at levere traditionen tilbage til ejerne af disse traditioner,“ fortalte Smith til det buddhistiske blad Mandala i 2001.

Selv om Smith hverken havde nogen akademisk tilknytning eller en doktorgrad, var det ligeegyldigt, hvor han befandt sig – i New Delhi, hvor han indsamlede tibetansk litteratur til Library of Congress; i Cambridge, Massachusetts, hvor han startede ressourcencentret i sit hus, mens han måtte sove mellem stakkevis af tibetanske bøger; eller New York – hans hjem blev en magnet for studerende, lærde, religiøse ledere og eksiltibetanere, som søgte hans ekspertise om Tibets rige, men lidet kendte, litterære kanon.

„Værdien af tibetansk litteratur er dobbelt,“ sagde David Germano, en professor i tibetanske studier ved University of Virginia, sidste uge i et telefoninterview. „Først

og fremmest er det et af de fire store sprog i hvilke den buddhistiske kanon er bevaret.“ (De andre er kinesisk, sanskrit og pali, et uddødt indisk sprog).

„I tillæg til den skriftlige kanon“, sagde han, „var der historier, fortællinger, selvbiografier, poesi, rituelle skrivelser, beretninger, epos'er – stort set enhver slags skriftligt værk, man kan forestille sig. Så den anden store værdi i den tibetanske kanon er, at det er en af de mest omfangsrige i hele verden.“

Kanonens kom i farezonen efter, at Kina invaderede og besatte Tibet i 1950'erne. Skønt flygtende flygtninge havde held til at smugle nogle bøger ud, ødelagde kineserne en stor mængde andre bøger.

„Ved slutningen af Kulturrevolutionen havde vi i grunden mistet en stor del af den tibetansk buddhistiske litteratur“, sagde professor Germano. „Den blev mistet i krigen; den blev mistet under ødelæggelsen af klostrene, bibliotekerne og indsamlingerne af bøger i Tibet, der blev systematisk fremsøgt og brændt under Kulturrevolutionen.“

Ellis Gene Smith blev født den 10. august 1936, i Ogden, Utah, USA, hos en mormonfamilie, som kunne spore sine aner tilbage til Hyrum Smith, den ældre broder til mormonismens grundlægger, Joseph Smith.

Efter at have læst på en række universiteter slog Smith rod på University of Washington, hvor han studerede mongolsk og tyrkisk og fik en bachelorgrad i fjernøstlige studier i 1959.

Omkring dette tidspunkt, hvor han indledte sit arbejde på en doktorafhandling på universitetet, begyndte han at studere tibetansk hos en besøgende lama, Deshung Rinpoche, og blev henført. Yderligere studier blev dog bremset af manglen på tilgængelige tekster.

„Vi havde ingen tibetanske bøger“, fortalte Smith New York Times i 2002. „Deshung sagde: ‚Tag ud og find dem. Find de vigtige bøger og få dem udgivet.‘“

Efter videregående studier i sanskrit og pali ved Leiden universitet i Holland, tog Smith til Indien i 1965, hvor han tilbragte adskillige år med at studere hos eksilerede tibetanske lamaer. Han tilknyttedes feltkontoret for Library of Congress i New Delhi i 1968 og endte med at blive feltdirektør der.

Smith anskaffede så mange bøger, han kunne, for biblioteket, idet han opsøgte tibetanske flygtninge i Indien, Nepal og Bhutan og

opnåede deres tillid. De fleste af bøgerne var enten håndskrevne manuskripter eller var blevet trykt på den traditionelle måde med brug af håndudskårne trykkeblokke (Tibet havde ingen trykkemaskiner). Ofte var en bog, han fik fat i, det eneste kendte eksemplar i verden.

I Indien begyndte Smith at trykke nye kopier af tusinder af tibetanske bøger. Ved et lykketræf blev hjulpet af et amerikansk program, Public Law 480, som lod udviklingslande købe amerikanske landbrugsvarer i lokal møntfod. USA ville så bruge denne møntfod ved at investere den i lokale humanitære projekter.

Som Smith bemærkede, var der intet i loven, der forbød anvendelsen af pengene til at genudgive store litterære værker. Og således, bog for bog, bragte han meget af den tibetanske kanon frem i lyset. Hans udgivelsesprojekt, som varede i mere end 25 år, leverede bøger til biblioteker og tibetansk-talende mennesker over hele kloden og forbedrede derved det lager, som de lærde kunne trække på.

„Uden hans vision ville mange af os på dette felt ikke kunne gøre, hvad vi gør“, sagde Leonard van der Kuijp – professor i tibetansk and Himalayastudier ved Harvard – i sidste uge.

I de senere år, efter at Library of Congress sendte Smith til Indonesien og derefter til Egypten, fortsatte han med at indsamle og udgive tibetanske tekster gennem mellemhånd. Han trak sig tilbage i 1996 og grundlagde centret 3 år efter, hvor han tjente som direktør indtil sidste år.

Smith efterlader sig tre søstre, Rosanne Smith, Carma Wood og LaVaun Ficklin.

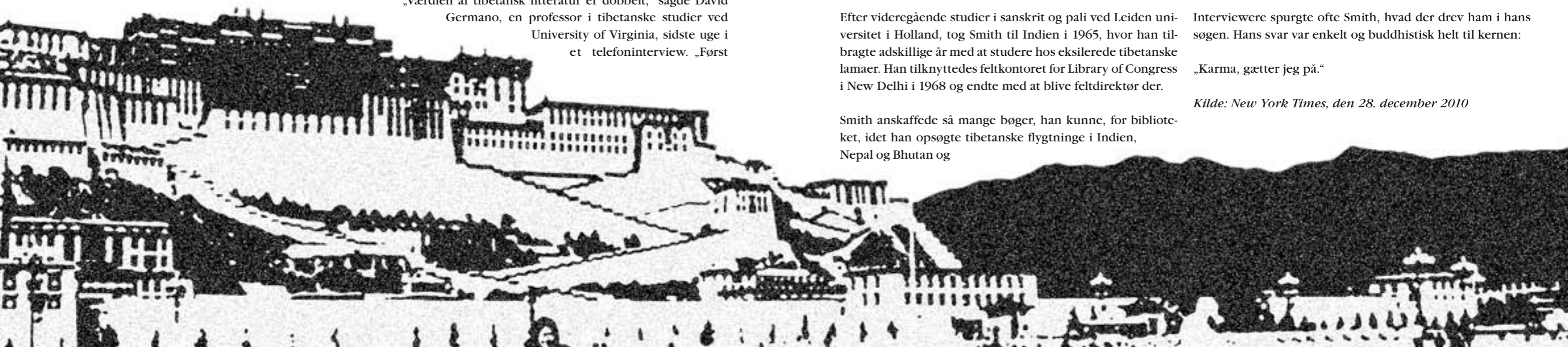
Han var forfatter til adskillige udgivne kataloger over tibetansk litteratur og et bind med essays: „Among Tibetan Texts: History and Literature of the Himalayan Plateau“ (Wisdom Publications, 2001).

Der laves for tiden en dokumentarfilm, „Digital Dharma,“ om Smith og hans arbejde.

Interviewere spurgte ofte Smith, hvad der drev ham i hans søgen. Hans svar var enkelt og buddhistisk helt til kernen:

„Karma, gætter jeg på.“

Kilde: New York Times, den 28. december 2010

代廣場
ES

江取

金街银店集群

Opening Lhasa's
Theme Commercial Era

DEMONSTRATION FOR ET FRIT TIBET PÅ DEN TIBETANSKE NATIONALDAG

**NYTORV
TORS DAG DEN 10. MARTS KL. 16.30-18.00**

VI ER SÅ HELDIGE, AT HELE 2 BANDS SPILLER FOR OS

dLeap
- Lovesoul'n'Rock'n'Roll -
med Metta Carter

www.dleap.dk

Didi Levy & Same Vibration
- world beat, country, Caribbean/reggae og blød rock -
didilevy.com

MEDBRING GERNE TIBETANSKE FLAG!

OPLÆSNING AF DALAI LAMAS 10. MARTS TALE

**DEN 10. MARTS ER ÅRS DAGEN FOR FOLKEOPSTANDEN I LHASA I 1959
OG FOR OPSTANDEN I TIBET I FORÅRET 2008.**

**SE VORES HJEMMESIDE FOR NYT OM DEMONSTRATIONEN, NÅR DAGEN NÆRMER SIG
ELLER TILMELD DIG EVENTEN PÅ FACEBOOK.**

Arrangører:

Støttekomiteen for Tibet
Studerende for et Frit Tibet

GENERALFORSAMLING

INDKALDELSE TIL

GENERALFORSAMLING I STØTTEKOMITEEN FOR TIBET

TID: TIRSDAG DEN 29. MARTS KL. 19.30

STED: RYESGADE 90 A, 2100 KØBENHAVN Ø

Dagsorden for generalforsamlingen:

- a) Valg af dirigent og referent
- b) Formandens beretning
- c) Årsregnskab for 2010
- d) Fastsættelse af kontingent for 2011
- e) Indkomne forslag
- f) Valg af bestyrelse, to suppleanter og kasserer
- g) Valg af revisorer
- h) Eventuelt

Kun medlemmer, der har betalt kontingent indenfor det seneste år, har stemmeret på generalforsamlingen. Et medlem kan møde med en skriftlig fuldmagt foruden sin personlige stemme.

Forslag til behandling under punkt e) i dagsordenen skal indsendes skriftligt og være bestyrelsen (formand Anders Højmark Andersen, aha@city.dk) i hænde senest 6 dage før generalforsamlingen.

Losar koncert: Tibetansk nytårsfest

Med middag og koncert af Karma Lama (Culture Brothers)

Lørdag den 5. marts fra kl. 18

Restaurant Himalaya, Herluf Trolles Gade 5, København K, tlf. 3332 3708

Pris: 250 kr. Tilmelding er nødvendig. Læs mere på www.himalayarest.dk

Demonstration for et frit Tibet

Torsdag den 10. marts kl. 16.30

Nytorv (foran byretten)

Der bliver taler og koncert med dLeap samt Didi Levy & Same Vibration.

Læs mere på side 31. Se desuden vores hjemmeside og Facebook.

Arrangører: Støttekomiteen for Tibet og Studerende for et Frit Tibet

Generalforsamling i Støttekomiteen for Tibet

Tirsdag den 29. marts kl. 19.30

Ryesgade 90 A, 2100 København Ø

Vi byder på kaffe og te.

Se dagsordenen på side 30.

Foredrag af Dalai Lama

Mandag den 18. april

Kl. 10.00-12.00: Mindfulness - 7 Point Mind Training

Kl. 13.30-15.30: What Life is all About

Tivoli Congress Center, Arni Magnussons Gade 2, København V

(ved Fisketorvet / Kalvebod Brygge)

Tilmelding er nødvendig. Se www.dalailama.dk

Tibetdag

Lørdag den 30. april

Tibetansk dans, film og foredrag

Arrangører: Det Tibetanske Samfund i Danmark, Støttekomiteen for Tibet og andre

Se vores hjemmeside, www.tibetkomite.dk, for information om arrangementet, når tiden nærmer sig.

1. maj i Fælledparken

Besøg Støttekomiteen for Tibet's bod kl. ca. 11-18.

Løb for Tibet

Se komiteens hjemmeside, www.tibetkomite.dk, for nærmere information, når tiden nærmer sig.

AFSENDER: STØTTEKOMITEEN FOR TIBET,
RYESGADE 90 A, 2100 KØBENHAVN Ø
RETURNERES VED VARIG ADRESSEÆNDRING

PP
DANMARK

POSTBESØRGET BLAD
ID-NR 47734

